

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken heeft een aantal vragen voorgelegd aan het presidium over haar brief d.d. 9 december 2020 houdende de review (van BBC Bouwmanagement) inzake «gefaseerd renoveren» Tweede Kamer. (Kamerstuk 34 293, nr. 104).

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

De griffier van de commissie,
Roovers

Nr	Vraag
1	Kan een gefaseerde renovatie gevolgen hebben voor een te houden parlementaire enquête of parlementaire ondervragingen, en welke?
2	Kan het bedrag van 562 miljoen euro in een niet-sluitende begroting nader worden toegelicht zoals het genoemd is een technische briefing en in een artikel van de NOS (https://nos.nl/artikel/2359454-verbeten-verbouwingsstrijd-houdt-binnenhof-in-greep-gaan-ze-wel-of-niet.html)?
3	Welke gevolgen kan een gefaseerde renovatie hebben voor het gebruik van de plenaire zaal in het algemeen?
4	Welke gevolgen kan een gefaseerde renovatie hebben voor het gebruik van de plenaire zaal als er een of meerdere spoeddebatten moeten plaatsvinden in bijvoorbeeld een zomerreces als de zaal verbouwd wordt?
5	Waarom wordt consequent onderscheid gemaakt tussen Kamerleden en Kamerbewoners? Kamerleden zijn toch ook Kamerbewoners?
6	Kan aangegeven worden hoe de aanvraag voor een gefaseerde renovatie precies tot stand is gekomen en kan ook aangegeven worden op welke momenten over welke onderdelen van de aanvraag overleg is gevoerd met het Rijksvastgoedbedrijf en/of met het Ministerie van BZK? Waarom is er geen gezamenlijke opdracht voor een review gegeven?
7	Kan een schematisch overzicht gegeven worden van de voor- en nadelen van de renovatie in een keer en van gefaseerde renovatie?
8	Hoe verklaart u het enorme verschil tussen de twee verschillende rapporten (die in opdracht het presidium en die in opdracht van BZK)?
9	Is het bij een gefaseerde renovatie daadwerkelijk mogelijk om plenaire en commissievergaderingen doorgang te laten vinden als er in delen van het gebouw gerenoveerd wordt? Kan dit antwoord nader worden onderbouwd?
10	Hoe wordt bij een gefaseerde verbouwing overlast voor Kamerbewoners beperkt?
11	Kan worden geconcludeerd dat het presidium voor een gefaseerde renovatie is en zich schaaft achter de conclusies van BBC Bouwmanagement BV (hierna BBC)?
12	Is de review van BBC besproken met de verschillende gebruikers van het Binnenhof, zijnde diegenen die er elke dag werken zoals medewerkers van de keuken, het restaurant, de bodedienst, beveiliging, schoonmaak, ICT-diensten enzovoort? Kunnen zij alsnog hun mening geven over een gefaseerde renovatie, gezien de veranderde omstandigheden door corona?
13	Wat is de mening van het presidium over de marginale toets door VPR in opdracht van het Rijksvastgoedbedrijf (hierna RVB) waaruit blijkt dat een gefaseerde renovatie leidt tot meer veiligheidsrisico's, verstoring van het primaire proces, en uitloop van tijd en van geld?
14	Wat zijn de precieze verschillen zowel in vraagstelling als in aanpak van de onderzoeken, de «marginale toets» van VPR en de «review» van BBC, en in hoeverre zijn de 2 uitkomsten met elkaar te vergelijken?
15	Kan aangegeven worden waarom de review over een gefaseerde renovatie van de Tweede Kamer niet eerder is gevraagd?
16	Kan aangegeven worden waarom Corona en Stikstof een rol zouden spelen bij gefaseerde renovatie van de Tweede Kamer aangezien Corona en Stikstof ook een complicatie geven bij gefaseerde renovatie?

- Nr**   **Vraag**
- 17 Kan aangegeven worden waarom het voorkomen van tunnelvisie beperkt wordt tot gefaseerde renovatie van de Tweede Kamer? Is er op andere terreinen geen gevaar voor tunnelvisie?
- 18 Kan de correspondentie tussen BBC-management B.V. en het presidium in afschrift aan de commissieleden worden toegestuurd en daarbij expliciet worden gemaakt welke wijzigingen op verzoek van (of namens) het presidium zijn aangebracht in het definitieve versie van de review van BBC-management B.V.?
- 19 Kunt u aangeven wat de kosten zijn van het onderzoek van BBC-management B.V.?
- 20 Wat wordt bedoeld met de zinsnede «gegeven de huidige omstandigheden»? Als daarmee Corona en/of Stikstof wordt bedoeld, waarom is dan bij de opdrachtformulering («of het mogelijk (is) om de renovatie in fasen uit te voeren, waarbij het primaire proces doorgang kan blijven vinden») niet de link met Corona en/of Stikstof gelegd?
- 21 Kan volledig geborgd worden dat het parlementaire proces onbelemmerd doorgang kan vinden en dat continu gebruik kan worden gemaakt van de plenaire zaal en de commissiezalen?
- 22 Welke afwegingen liggen ten grondslag aan de beoordeling van de risico's (de + en – tekens)? Kunnen deze afwegingen toegelicht worden?
- 23 Hoe wordt geluidsoverlast voorkomen bij gefaseerd verbouwen?
- 24 Zijn er extra kosten verbonden aan het voorkomen van geluidsoverlast, bijvoorbeeld voor het (veelvuldig) plaatsen van akoestische schotten? Zo ja, kan er een inschatting gegeven worden van deze kosten?
- 25 Heeft BBC rekening gehouden met praktische en feitelijke ervaringen met het gebouwencomplex? Zoals het feit dat in het verleden op de 4e verdieping van de perstoren gassen zijn ontstaan, die korte tijd later op het tweede kelderniveau, tientallen meters verder, zijn waargenomen of het feit dat een brandveiligheidstest in Koloniën enkele jaren geleden heeft geleid tot het stilleggen van een plenaire vergadering?
- 26 Klopt het dat tijdens het renoveren van de plenaire zaal een andere vergaderruimte gevonden moet worden voor plenaire debatten?
- 27 Wat zijn de kosten voor de uithuizing van de plenaire zaal en het creëren van een nieuwe, tijdelijke plenaire zaal?
- 28 Klopt het dat bouwvakkers minimaal twee jaar onder, boven en rondom de bouwdeel N (en dus de plenaire zaal) hun werk zullen moeten doen, terwijl in het voorstel de Kamerleden en medewerkers(sters) gebruik blijven maken van de plenaire zaal?
- 29 Op welke wijze wordt de veiligheid van de Kamerleden en medewerkers(sters) zeker gesteld, zonder extreme veiligheidsmaatregelen in het bouwproces?
- 30 Kan de veiligheid van de Kamerleden die vallen onder bijzondere veiligheidsvoorzieningen verzekerd worden? Zo ja, op welke wijze aangezien die veiligheidsvoorzieningen zowel bouwkundig als organisatorisch van aard zijn?
- 31 Is rekening gehouden met het feit dat de Kamerleden die vallen onder bijzondere veiligheidsvoorzieningen verplaatst zullen moeten worden naar tijdelijke locaties hetgeen kostbaar is en waarvoor geldt dat slechts zeer weinig locaties daarvoor geschikt gemaakt kunnen worden?
- 32 Waarom gaat het rapport van BBC niet in op de bijzondere positie van Kamerleden die vallen onder bijzondere veiligheidsvoorzieningen?

- Nr**   **Vraag**
- 33   Op welke wijze is rekening gehouden met noodzakelijke ontruiming van de gebouwen als het parlementaire proces verstoord wordt als de Kamer dan geen alternatieven meer heeft dan blijven zitten?
- 34   Op welke wijze houdt BBC rekening met het feit dat indien het tegenzit of één of meer van de genoemde risico's zich voordoen, de Kamer geen andere strategische optie heeft dan het werk te laten stilleggen, de gevolgen zo veel als mogelijk te beperken en de uitvoering van de renovatie verder te beperken met als gevolg dat langere doorlooptijden en hogere kosten zullen ontstaan?
- 35   Op welke wijze is afgewogen dat als de Kamer verhuisd is, er meerdere opties mogelijk zijn zoals versnellen, op andere plekken in het gebouw eerst werken, andere werkzaamheden prioriteren, enz. zonder dat de Kamer daar last van heeft, want die vergadert immers in B67?
- 36   Hoe groot is den kans dat het parlementaire proces te maken krijgt met ernstige verstoringen door bouwactiviteiten? Waarop is het antwoord gebaseerd?
- 37   Is rekening gehouden bij de mogelijke verstoring van het parlementaire proces met aspecten als per ongeluk doorgeknipte kabels in een andere gebouwdeel met een doorwerking op het proces of met rook, stof, asbestvezeltjes of gassen (oa Chroom 6) die via de kabelkokers vanaf andere gebouwdelen in zalen en/of gebouwdeelen terecht komen?
- 38   Kan uiteengezet worden hoe rekening gehouden is met vluchtroutes aangezien door het buiten gebruik nemen van gebouwdelen, verschillende vluchtroutes niet gebruikt kunnen worden?
- 39   Klopt het dat de combinatie met het verhoogde brandgevaar (door de werkzaamheden) en de al slechte brandveiligheid, leidt tot verdere verslechtering van het veilige gebruik van het pand? Is de gemeente Den Haag (bevoegd gezag) bereid deze situatie te accepteren?
- 40   Op welke wijze stelt BBC voor dat in (nacht) tijdvensters wordt gewerkt? Kunnen daarbij concrete tijden genoemd worden aangezien er permanent substantiële kans bestaat op uitloop van werkzaamheden tijdens de korte (nacht) tijdvensters?
- 41   Is rekening gehouden met het feit dat de start van renovatiewerkzaamheden na afloop van de vergaderingen is, waarvan de eindtijden niet kunnen worden gegarandeerd aan de aannemer? Iedere vergadering die uitloopt betekent immers dat de aannemer telkens gedwongen wordt te veel werk in te weinig resterende tijd zal proberen te doen, dan wel minder werk te doen dan hij zou kunnen, met als gevolg: uitloop in de volgende ochtend, waardoor functies in de Tweede Kamer niet gebruikt kunnen worden, of verdere vertraging.
- 42   Op welke wijze houdt BBC rekening met de slechte staat van de brandveiligheid? Is het reëel om die te borgen met het plaatsen van enkele brandschotten?
- 43   Houdt BBC rekening met het feit dat kabelkokers gedurende de gehele gefaseerde verbouwing tot verhoogd risico van brand, rook en verspreiding van stof, asbestdeeltjes en gassen zullen leiden?
- 44   Is bij de kostenvergelijking rekening gehouden met de reeds gemaakte uitgaven voor de tijdelijke huisvesting? Waarom niet?
- 45   Zijn extra kosten voor veiligheidsmaatregelen voor de bescherming van de Kamerleden die moeten werken op een bouwplaats meegenomen? Zo ja, in welke mate?
- 46   Houdt BBC rekening met de benodigde omschakeltijd (in jargon: decommissioning en commissioning) van de verschillende gebouwdelen? Zo ja, in welke mate?

- Nr**   **Vraag**
- 47   Houdt BBC rekening met de noodzakelijke opbouwtijd van de tijdelijke maatregelen, veiligheidsvoorzieningen, (stof) schotten, enz. Zo ja, in welke mate?
- 48   Ziet BBC de renovatie vooral als een bouwkundig project (ofwel relatief eenvoudig te isoleren deelcomplexen), of vooral als een technisch project (oftewel alles is met elkaar verbonden)?
- 49   Besteedt BBC voldoende aandacht aan veiligheid en beveiliging van mensen, middelen en informatie aangezien dit één van de belangrijkste overwegingen moet zijn met substantieel effect op de tijdplanning/fasering/ombouwtijd? Zo ja, waar blijkt dat uit?
- 50   Is er rekening gehouden met het feit dat structureel 's nachts en in het weekend werken voor overlast bij omwonenden zal zorgen?
- 51   Is er rekening gehouden met het feit dat bouwverkeer dan in een kort tijdvenster 's ochtends tussen 7 en 9 moet plaatsvinden hetgeen voor overlast bij omwonenden zal zorgen?
- 52   Kan de Kamer of het presidium haar verantwoordelijkheid nemen over de veiligheid van bezoekers, die het parlement in de bouwtijd bezoeken?
- 53   Kan de aannemer gegarandeerd worden dat hij tijdens het zomerreces kan doorwerken nu in vrijwel ieder (zomer)reces door parlementariërs verzocht wordt om over onderwerpen door te vergaderen? Dat betekent immers dat tijdvensters voor bouwvakkers, óók tijdens het reces, niet gegarandeerd kunnen worden.
- 54   Op welke wijze is rekening gehouden met de andere complexdelen, zoals die van de Raad van State en de Eerste Kamer?
- 55   De aanpak voorziet in een centrale energievoorziening (aorta), maar gaat die aorta wel uit van een aantal technische uitgangspunten die ook stroken met wet- en regelgeving? Is daarbij rekening gehouden met de huidige verwevenheid tussen de installaties van de Tweede Kamer, de Raad van State en de Eerste Kamer?
- 56   Waar zijn de geraamde uitvoeringstermijnen van het renoveren van de afzonderlijke gebouwdelen op gebaseerd? Kan daar een nadere toelichting bij gegeven worden?
- 57   Is bij de geraamde besparing van ruim 90 miljoen euro bij gefaseerd verbouwen rekening gehouden met de reeds gemaakte kosten voor de verbouw van de tijdelijke huisvesting (B67)?
- 58   Klopt het dat de geraamde besparing van ruim 90 miljoen euro bij gefaseerd verbouwen enkel betrekking heeft op het verbouwen van de Tweede Kamer?
- 59   Wat is de bandbreedte van de geschatte meerkosten bij niet-gefaseerd renoveren?
- 60   Wat is de mening van het presidium over de genoemde alternatieve voorstellen uit de bijlage 11.2, zoals het aansluiten van de sprinklerinstallaties op de WKO-voorziening of de toepassing van DRUPS waardoor de noodstroomvoorziening niet hoeft te worden uitgebreid?
- 61   Zijn er door derden, onafhankelijke partijen, risicoanalyses uitgevoerd op de uitvoeringsrisico's m.b.t. ICT, veiligheid, en andere aspecten in de BBC review gefaseerd renoveren? Zo ja, welke en door wie?
- 62   Wat zijn de belangrijkste verschillen in aannamen die in de BBC review gefaseerd renoveren zijn gemaakt ten opzichte van het in 2015/2016 door de Kamer geaccordeerde plan? Graag de top 5 van verschillen met de grootste impact op tijd en geld?

Nr	Vraag
63	Welke gevolgen heeft het gefaseerd renoveren van het Tweede Kamer gedeelte van het Binnenhof op de gedeelten van de Eerste Kamer, Raad van State en Ministerie van Algemene Zaken? Worden die overige delen dan tegelijkertijd gerenoveerd? Welke gevolgen hebben eventuele tegelijkertijd uitgevoerde renovaties elders op het Binnenhof op het parlementaire proces?
64	Vervanging van installaties kan niet meer uitgesteld worden. Om gefaseerd te kunnen verbouwen zullen nieuwe plannen moeten worden gemaakt, nieuwe andere huisvesting worden gezocht en een nieuwe aanbesteding nodig zijn. Hoeveel vertraging t.o.v. de huidige startdatum van de zomer van 2021 wordt voorzien bij fasering en hoe lost u de noodzakelijkheid van het vervangen van de installaties ondertussen op?
65	In het overzicht van de gebouwen zien we alleen de gebouwen op het Binnenhof meegenomen, die in gebruik zijn door de Tweede Kamer. Wat gebeurt er in het gefaseerde plan met de andere gebouwen op het Binnenhof? Wat is de invloed van gefaseerd verbouwen op deze andere gebouwen en vice versa?
66	Welk gebouw is in het gefaseerde plan als wisselgebouw bedacht en is dit pand op korte termijn beschikbaar? Moet dit wisselgebouw ook worden voorzien van beveiliging en catering? Hoe zijn deze twee zaken meegenomen in de berekeningen?
67	Is het de bedoeling dat ook politieke fracties op enig punt in het proces gehuisvest zullen worden in het wisselgebouw? Hoe wordt dan verzekerd dat het politieke proces niet wordt verstoord, als wordt gekeken naar stemmingen, interne communicatie en voorzieningen voor ondersteuning?
68	Hoe is het thuiswerken meegenomen in de berekeningen? Hoeveel mensen worden geacht thuis te werken en voor hoe lang? Van welke bewoners van het Binnenhof wordt verwacht dat zij thuis zullen werken? Geldt dit bijvoorbeeld ook voor Kamerleden?
69	Hoe definieert u overlast, bijvoorbeeld op het gebied van stof, trillingen en geluid?
70	Is in het plan voor gefaseerde verbouwing ook rekening gehouden met het feit dat vele vergaderingen in het Tweede Kamergebouw ook met Live registratie plaatsvinden, waardoor geluid en trillingen dit kunnen verstoren?
71	Welke verklaring(en) kan het presidium geven voor het feit dat de toets van VPR een budgettoename van 40% tot 100% bij gefaseerd renoveren verwacht en dat BBC een budgettoename van ruim 90 miljoen verwacht bij niet-gefaseerd renoveren?
72	Zijn bij de totale kostenberekening ook de kosten voor het maken van een nieuw uitvoeringsplan en een eventuele aanbesteding meegenomen?
73	In de eindconclusie staat dat fasering wellicht ook voordelen biedt als het gaat om stikstofbeleid. Tegelijkertijd geeft u aan dat dit niet in de review is meegenomen. Waar wordt dit onderdeel van de eindconclusie dan op gebaseerd? Is er niet juist ook een risico bij gefaseerde vergunningen dat er vertraging optreedt omdat (meerdere malen) een deelvergunning niet of vertraagd wordt verleend? Is er niet meer zekerheid als vroeg in het proces een vergunning voor de gehele verbouwing wordt verkregen?

- Nr**   **Vraag**
- 74   Leegstand wordt omschreven als slecht voor monumentale gebouwen, tenzij een zeer goede klimaatbeheersing wordt gerealiseerd tijdens de uitvoering. Hoe is de klimaatbeheersing op dit moment van invloed op de monumentale gebouwen? Moet een dergelijke klimaatbeheersing dan zo veel beter zijn dan tijdens het gebruik? Wil dit zeggen dat de monumentale gebouwen nu ook tijdens het gebruik te lijden hebben onder de huidige klimaatbeheersing?
- 75   Waarom heeft het presidium en/of BBC ervoor gekozen om geen onderzoek te doen (en te betrekken bij de review) naar 3 punten, te weten
1. de hoeveelheid externe vloeroppervlak rekening houdend met de bezettingsgraad per gebouw
  2. de vraag of interne verhuizing kan helpen
  3. de capaciteit per bouwdeel of onderlinge verschuiving ook een mogelijke oplossing zou kunnen zijn?
- Kan dit per punt worden toegelicht en worden deze punten aanvullend onderzocht?
- 76   Er wordt gesteld dat gefaseerd verbouwen de brandbeheersing zou verbeteren, mede door bijvoorbeeld extra brandschotten te plaatsen. Deze brandschotten kunnen ook geplaatst worden tijdens een gehele uithuizing en verbouwing in één keer; in hoeverre is fasering hier dan doorslaggevend?
- 77   Er is geen onderzoek gedaan naar de precieze behoefte aan extern vloeroppervlakte in het wisselgebouw bij gefaseerd verbouwen. De kosten en de mogelijkheden van een wisselgebouw zijn echter wel van grote invloed op het gehele project. Zou voor een echt helder beeld van de kosten en de werkelijke consequenties niet juist ook dit aspect goed onderbouwd moeten worden?
- 78   De Tweede Kamer kent om de 4 jaar een (gedeeltelijke) interne verhuizing die gepaard gaat met veel werk en vaak ook een politieke dimensie kent. In hoeverre is in het gefaseerde plan interne verhuizing meegenomen, het werk dat daarbij komt kijken en de interne besluitvorming die daarvoor nodig is?
- 79   Wat houdt de vaste wissellocatie in op het Binnenhof waar iedereen die aan het primaire proces verbonden is gehuisvest kan worden?
- 80   Moet ook deze vaste wissellocatie uiteindelijk niet gerenoveerd worden?
- 81   Welke bewoners van het Binnenhof worden gezien als niet direct verbonden aan het primaire proces? Zijn zij de enige Binnenhofbewoners die dan gebruik zullen maken van de externe locatie in de vorm van het wisselgebouw?
- 82   Het stuk omtrent wissellocatie voor primaire bewoners wordt terug gevonden onder zaken waar geen onderzoek naar gedaan is. Zou voor een echt helder beeld van de kosten en de werkelijke consequenties niet juist ook dit aspect goed onderbouwd moeten worden?
- 83   Wanneer wordt de centrale ring (aorta) aangelegd? Kan dit terwijl de Tweede Kamer in bedrijf is? Hoe is de centrale ring verbonden met de andere delen van het Binnenhof zoals de Eerste Kamer, AZ en de RvS?
- 84   Overlast kan worden beperkt door sommige werkzaamheden buiten de reguliere werktijden van de bouw plaats te laten vinden. Maar de Tweede Kamer kent ook haar eigen werktijden, zo grofweg van 9u30 tot 23u vinden er vaak vergaderingen plaats. Met welke werktijden waarin wel overlast gevende werkzaamheden mogen plaatsvinden is gerekend?

Nr	Vraag
85	Waar vinden de plenaire vergaderingen in de twee jaar van renovatie en verbouwing van de plenaire zaal plaats? Zullen de vergaderingen niet gestoord worden door de bouw van de nieuwe publieksentree? Zal publiek de plenaire vergaderingen in die twee jaar wel bij kunnen wonen, of alleen in mindere mate?
86	Aan welk wisselgebouw van 4.000 m ² kan worden gedacht? Is een kleiner gebouw ook mogelijk, mede gezien de coronabeperkingen?
87	Het kleine wisselgebouw wordt ingezet voor de Kamerbewoners die werken in het gebouw dat op dat moment wordt verbouwd. Dat lijkt enigszins in tegenstelling tot het idee op pagina 8, waarbij bijvoorbeeld Kamerleden wel op het Binnenhof kunnen blijven. Met welke van de twee versies is uiteindelijk gerekend in de berekening van de kosten en de inschatting van het benodigde oppervlakte van het wisselgebouw?
88	Een klein wisselgebouw, wordt gesteld, zou een voordeel zijn ten opzichte van huisvesting in B67. Maar het wisselgebouw is nog niet bekend, beschikbaar of geschikt gemaakt, en bovendien is nog niet duidelijk wie daar dan zouden worden gehuisvest en wat het effect daarvan op het politieke proces zou zijn. Hoe wordt gekomen aan de duidelijke tegenstelling van ++ tegen --?
89	Wat moet precies onder de betrokkenheid van Kamerbewoners en bezoekers worden verstaan die bij de renovatie een voordeel geven? Zouden overlast en de ergernis daaraan tijdens het dagelijks werk niet juist de betrokkenheid van Kamerbewoners kunnen verminderen?
90	Waar is het genoemde voordeel van aanvragen van vergunningen per gebouw precies op gebaseerd? Is het niet ook een risico om voor de start van de verbouwing nog niet te weten of voor bepaalde delen wel of niet of vertraagd een vergunning zal worden verkregen?
91	Is bij het voordeel van gefaseerd verbouwen er rekening mee gehouden dat naast het bouwverkeer ook nog het verkeer van personen en goederen voor het proces van de Tweede Kamer moet worden opgeteld?
92	Er wordt gesteld dat het voor de omgeving een voordeel is bij gefaseerd verbouwen dat er een gebouw per fase in de steigers zal staan. Verderop in het rapport wordt echter vermeld dat ook bij complete uithuizing en verbouwing in een keer, er waarschijnlijk gefaseerd zal worden gewerkt. Als dit laatste punt wordt aangenomen, hoe groot is dan nog het voordeel van gefaseerd verbouwen m.b.t. dit punt van in de steigers staan?
93	In de voorbereiding zou een voordeel van gefaseerd verbouwen zijn dat opgedane kennis later kan worden ingezet. Maar in de eindconclusie wordt vermeld dat de gefaseerde variant niet veel langer hoeft te duren, slechts een half tot 2 jaar meer. In hoeverre kunnen, gezien de beperkte langere bouwtijd, opgedane lessen dan werkelijk nog worden meegenomen bij latere fases? Verderop in het rapport wordt vermeld dat ook bij complete uithuizing en verbouwing in één keer waarschijnlijk gefaseerd zal worden gewerkt. Hier zullen dan toch ook opgedane lessen kunnen worden meegenomen in het verdere bouwproces?
94	De omvang van de werken en dus van de bestekdocumenten is in beide varianten uiteindelijk even groot; waarom zou de kans op fouten bij niet gefaseerde verbouwing dan groter zijn?
95	Is het mogelijk de eigen beveiligingsdienst in te zetten in B67 mocht er sprake zijn van volledige uithuizing?

Nr	Vraag
96	Onder de kop «vervolg uitvoering bouw» staat projectbeheersing bij gefaseerd als voordeel en bij niet gefaseerd als nadeel genoemd. Kan dit verder worden toegelicht en onderbouwd? Kan ook de stelling dat leegstand per definitie achteruitgang betekent worden onderbouwd?
97	Een kleine personele bezetting van de aannemer wordt al voordeel genoemd en een grote als nadeel, hetzelfde met de omvang van de bouwplaats. Kan dit verder worden toegelicht en onderbouwd?
98	Bij het aantreffen van asbest wordt dit voor een gefaseerde verbouwing als minder problematisch geschetst als bij een niet gefaseerde verbouwing. Is het niet juist zo, dat bij vertraging of tegenvallers in een bouwdeel, er bij een niet gefaseerde verbouwing makkelijker kan worden uitgeweken naar andere gebouwdelen omdat deze op dat moment niet in gebruik zijn en onderdeel van de bouwplaats zijn?
99	Levert het aantreffen van asbest of andere negatieve verrassingen bij een gefaseerde bouw niet een vertraging op in het treintje dat moet worden gemaakt, zonder de mogelijkheid van spoor te wisselen vanwege het feit dat andere gebouwdelen nog volop in gebruik zijn en niet plotseling ontruimd kunnen worden?
100	Waarom is het een voordeel als elke fase een eigen toegang heeft vanuit de straatzijde, ten opzichte van de niet gefaseerde uitvoering?
101	Wat zou een gefaseerde renovatie betekenen voor ontruimingsmogelijkheden, -oefeningen en -protocollen van de Kamermedewerkers en bouwvakkers in geval van een brand of een aanval?
102	Kan worden toegelicht hoe brand tijdens het renoveren bij een gefaseerde uitvoering beter beheersbaar is? Kan dit worden toegelicht en onderbouwd? Geeft de aanwezigheid van publiek, kinderen op het kinderdagverblijf en binnenhofbewoners niet juist grotere risico's bij bijvoorbeeld ontruiming?
103	Zijn de extra kosten van meer routing en screening bij gefaseerd verbouwen ook meegenomen in de vergelijking?
104	Is geen verschil in de screening van bouwpersoneel bij de verschillende varianten als er wordt gekeken naar het feit dat er bij gefaseerde verbouwing veel meer mensen, en in het bijzonder mensen die dagelijks intensief beschermd moeten worden, in het Tweede Kamergebouw aanwezig zijn?
105	Er wordt aangegeven dat er bij gefaseerd verbouwen minder risico op geluidsoverlast voor de omgeving zal zijn. De uiteindelijke werkzaamheden die moeten worden uitgevoerd zullen dezelfde zijn, en bovendien zal er meer buiten normale bouw tijden gewerkt moeten worden. Waarom wordt er dan toch ingeschat dat het risico op geluidsoverlast lager zal zijn bij gefaseerd verbouwen?
106	Kan nader worden toegelicht en onderbouwd hoe risico's op foutmarges in contractdocumenten bij beide varianten in worden geschat?
107	Er wordt aangegeven dat er een risico is op langere spanningsonderbreking van het noodstroomaggregaat bij gefaseerde verbouwing. Daarom moeten deze werkzaamheden tijdens recessen worden uitgevoerd. Dit geeft aan het verbouwingsproces hele strikte deadlines mee, wil het primaire proces van de Kamer niet in gevaar komen. Hoe groot is het risico op vertraging en daarmee de mogelijkheid dat dergelijke werkzaamheden naar een volgend reces moeten worden verschoven?
108	In hoeverre kan worden gegarandeerd dat bij een gefaseerde renovatie geen geluidshinder ontstaat die het parlementair proces kan verstoren?

Nr	Vraag
109	In hoeverre is het fors grotere risico op het uitvallen van de audiovisuele-installatie tijdens een gefaseerde verbouwing beschouwd als onderdeel uitmakend van het primaire proces dat niet verstoord mag worden? Is het digitaal en op afstand kunnen volgen van alle debatten meegenomen als iets dat te allen tijde doorgang moet kunnen vinden?
110	Zijn er gezondheidsrisico's elders in het Binnenhofcomplex, dan het in renovatie zijnde bouwdeel, bij de vondst van bijvoorbeeld asbest?
111	Van sommige genoemde zaken in het kostenverschillenoverzicht lijkt alleen te worden aangegeven of de invloed groot of klein is, maar niet of iets bijdraagt tot meer of minder kosten. Kan dit worden verduidelijkt?
112	In de kostenvergelijking worden de kosten van B67 als vermijdbaar gepresenteerd. Maar deze kosten zijn voor een heel groot deel al gemaakt (160 miljoen voor de verbouwing). Hoe waarschijnlijk achten de opstellers van dit rapport het dat een functionele replica van een parlement op korte termijn door een andere instelling zal worden gehuurd zonder extra kosten? En als zij de kosten van B67 die al gemaakt zijn, specifiek voor de wensen van de Tweede Kamer, meeneemt in haar kostenvergelijking, hoe verandert dan het kostenverschillenoverzicht?
113	In het hoofdstuk van de review worden bij elk gebouw de pluspunten van de gefaseerde uitvoering vermeld. Kan dit worden aangevuld met de nadelen?
114	In hoeverre heeft het afsluiten van de verschillende gebouw(delen) invloed op de routing, en dus het functioneren van de Kamer, zoals bijvoorbeeld de invloed op gebouw C en N bij het verbouwen van gebouw K?
115	Hoe wordt het wegvallen van zaal K4 in gebouw K, welke gebruikt wordt voor vergaderingen, tijdens de verbouwing van gebouw K opgevangen?
116	Kan bij elk gebouw(deel) worden onderbouwd en toegelicht waarom de beheersing van brand een pluspunt is bij een gefaseerde verbouwing?
117	Bij alle gebouwen staat aangegeven dat als Kamerleden en Kamerbewoners iets verdachts zien, zij dit zullen melden bij de bewakingsdienst. Aan wat voor zaken die verdacht zijn moeten we dan denken?
118	Hoe kunnen Kamerleden of Kamerbewoners iets verdachts zien in het gebouwdeel dat wordt verbouwd als de bedoeling is dat de werkzaamheden aan dit gebouwdeel dat wordt verbouwd afgeschermd zullen worden in verband met brandbeheersing, stof- en geluidsoverlast?
119	In hoeverre is er een risico dat Kamerleden of Kamerbewoners een loze melding zullen doen, aangezien zij hoogstwaarschijnlijk geen deskundige zijn op het gebied van bouw en verbouwen?
120	Kan bij het gebouw N worden toegelicht wat de gevolgen van een gefaseerde uitvoering zullen zijn voor de plenaire zaal en voor het debat dat daar plaatsvindt? En ook voor de commissiezalen op de begane grond en de derde verdieping?
121	Wat wordt er bedoeld met «nieuw gedelete vergadertoren»?
122	Hoe wordt geluidshinder in de plenaire zaal van de werkzaamheden die onder de zaal plaatsvinden voorkomen?
123	Over welke tijdsperiode spannen de werkzaamheden aan gebouw H, welke zich in het hart van het tweede Kamergebouw bevindt, vlakbij de plenaire zaal, vergeleken met een niet gefaseerde verbouwing?

Nr	Vraag
124	Gebouw J is een monumentaal gebouw. Hier wordt vermeld dat andere gebouwen verwarmd blijven tijdens de uitvoering van werkzaamheden aan gebouw J. Is het verwarmen van andere bouwdelen, die zoals in het rapport wordt aangegeven op zichzelf en dus los van gebouw J staan, wel voldoende voor het intact houden van de monumentale waarde van gebouw J?
125	Wat wordt er bedoeld met «totale ventilatie»?
126	Wat wordt verstaan onder de luchtbehandelingsinstallatie die bij gefaseerd verbouwen overlast kan beperken door voor het transport «boven langs» te gaan? Betekent dit vervoer met een kraan? Onder een kraan mogen de gewone bezigheden van de Tweede Kamer geen doorgang vinden. Hoe zal het «boven langs gaan» van invloed zijn op het politieke proces?
127	Hier wordt aangegeven dat een tijdelijke voorziening voor de AV-installaties veel minder lang nodig is dan bij niet gefaseerd verbouwen. Is het niet zo dat deze tijdelijke voorziening voor B67 al is begroot en meegenomen in alle huidige plannen? In hoeverre is gepeild bij de technische staf wat hun voorkeur geniet en hoe lang de huidige AV-installatie nog mee kan?
128	Het voorstel bij gefaseerd verbouwen in om de nieuwe installaties al aan te leggen voor de oude ontmanteld is, klopt dat? In hoeverre is er fysiek plaats om de nieuwe installatie naast de huidige aan te leggen?
129	De brandveiligheid van de huidige bekabeling is juist een groot punt van zorg. In hoeverre is het aanbrengen van nog meer bekabeling naast de huidige een vergroting van het risico op brand?
130	Kan worden gegarandeerd dat ICT/AV-systemen niet door een foutieve afsluiting of gebroken kabel (tijdelijk) uitvallen?
131	In hoeverre zijn de rapporten van VPR en BBC op het gebied van veiligheidsmaatregelen met elkaar te vergelijken aangezien VPR stelt «geen inzicht in de scope en ruimtelijke- en technische uitwerking van de benodigde veiligheidsmaatregelen» te hebben gehad? Wat kan dit betekenen voor de kosten voor gefaseerd en niet-gefaseerd renoveren?
132	Neemt het risico voor ongewenste binnendringers in het Binnenhofcomplex toe bij de uitvoering conform de BBC review gefaseerd renoveren?
133	Welke meerkosten zijn er voor het beveiligen van de gebouwdelen in renovatie conform de BBC review gefaseerd renoveren?
134	Hoe wordt de toegang tot het bouwterrein geregeld in de BBC review gefaseerd renoveren?
135	Als pluspunt van een gefaseerde uitvoering wordt genoemd met betrekking tot de elektrotechnische installaties dat in andere bouwdelen de elektra zal blijven functioneren. Kan worden toegelicht hoe dit een voordeel is boven niet gefaseerd verbouwen, aangezien bij niet gefaseerd verbouwen sprake is van een complete uithuizing en alle elektra in B67 compleet zal functioneren?
136	Kan worden toegelicht waarom «vrije verkoeling» eerder mogelijk is bij gefaseerd verbouwen dan bij niet gefaseerd verbouwen?
137	Kan worden toegelicht waarom een brand tijdens het renoveren beter beheersbaar zou zijn bij een gefaseerde uitvoering dan bij een niet gefaseerde uitvoering? En is in de analyse ook rekening gehouden met de bezoekers, bewoners en bouwvakkers die in het gebouw of gebouwdeel aanwezig zijn?
138	Wat wordt bedoeld met «vervuiling van het huidige systeem» inzake de brandveiligheid?

Nr	Vraag
139	Zijn de brandveiligheidsmaatregelen voor een gefaseerde renovatie besproken met de gemeente Den Haag, en kan de Tweede Kamer op de hoogte worden gesteld van de uitkomsten van de mening van de gemeente ten aanzien van gefaseerd renoveren? Kan dit antwoord worden toegelicht?
140	Waarom is een brand bij gefaseerde renovatie beter beheersbaar dan bij niet-gefaseerd renoveren, in hoeverre heeft het reguliere gebruik van het niet-gerenoveerde gedeelte een positieve bijdrage aan het brandrisico?
141	Welke gevolgen heeft een brand(alarm) in een gebouwdeel in renovatie gevolgen voor de doorgang van het primaire proces?
142	Hoe verandert het brandrisicoprofiel voor het gebouwdeel dat als laatste aan de beurt is bij gefaseerde renovatie (en dus nog 5 jaar in huidige staat dient te worden gebruikt)?
143	Wat zal een gefaseerde renovatie betekenen voor mindervaliden bijvoorbeeld met betrekking tot het liftgebruik?
144	Is onderzocht wat de mogelijkheden en kosten zijn van een andere parkeervoorziening in de buurt van het Binnenhof? Zijn deze kosten meegenomen in de totaalinschatting van de kosten?
145	Hoe wordt het parkeren door bewoners en bezoekers van het Binnenhofcomplex geregeld terwijl de parkeergarage in verbouwing is?
146	Het programma van eisen is vrij recent aangepast, in uitvoerig overleg. Waarom is gekozen om toch aanpassingen voor het programma van eisen te suggereren?
147	In hoeverre zijn de genoemde alternatieven afhankelijk van een wel of niet gefaseerde uitvoering?
148	Hoe past het toepassen van klimaatkoeling met het systeem met PSCM's, een nog redelijk onbekende en experimentele techniek in een sobere en doelmatige uitvoering? In hoeverre zijn dergelijke koelingsystemen geschikt voor langere periodes van hitte, zoals die steeds vaker zullen voorkomen?
149	Bij de voordelen van gefaseerd verbouwen wordt genoemd dat Kamerleden en Kamerbewoners voor minder langere tijd elders gehuisvest zijn. Waarom wordt dit bestempeld als een voordeel? Is het niet juist een nadeel dat een deel van de Kamerleden en -bewoners telkens niet vlakbij de andere Kamerbewoners is gehuisvest?
150	Hier wordt aangegeven dat Kamerleden en Kamerbewoners ongemerkt toezicht houden op de bouwplaats. Hoe verhoudt zich dit tot het feit dat werkzaamheden geen overlast mogen veroorzaken en dus vanwege stof en geluid afgeschermd zullen plaatsvinden? In hoeverre zijn Kamerleden en Kamerbewoners voldoende onderlegd om toezicht op de bouwplaats te kunnen leveren?
151	In hoeverre is sprake van een spreiding van transportbewegingen aangezien de werkzaamheden volgens uw plan enkel een half tot anderhalf jaar langer hoeven te duren?
152	Op welk onderzoek is de stelling gebaseerd dat minder vierkante meters nodig zullen zijn doordat meer thuisgewerkt zal worden?
153	In de onderzoeken die zijn gedaan naar de Corona-bestendigheid van B67 is de vermindering van benodigd vloeroppervlakte vanwege thuiswerken zeer beperkt. In hoeverre zijn de inschattingen van dat onderzoek bij uw conclusie betrokken?
154	Er wordt aangegeven dat voor de externe huisvesting wellicht geen gebruik zal worden gemaakt van B67 bij een gefaseerde verbouwing. Betekent dit dat voor de externe huisvesting wellicht wel gedeeltelijk gebruik gemaakt zou kunnen worden van B67 in de plannen?

Nr	Vraag
155	Hoe verhoudt zich de forse afstand tussen een deel van de Kamerleden en Kamerbewoners en het primaire proces op het Binnenhof zich tot het niet verstoren van dit primaire proces?
156	Als B67 niet gebruikt zou worden, is er dan een onderbouwing, ook van de mogelijke kosten, van de stelling dat B67 volledig kan worden verhuurd of verkocht? Is er een inschatting van de desinvestering die is gedaan om het gebouw aan te passen aan de specifieke eisen en wensen van de Tweede Kamer?
157	Hoeveel reistijd is er tussen de plenaire zaal en de te realiseren tijdelijke huisvesting?
158	Hier wordt aangegeven dat de kans dat er zaken bij het opstellen van de bestekstukken misgaan groter is bij niet gefaseerd verbouwen. Kan dit worden toegelicht en onderbouwd?
159	Er wordt aangegeven dat het hele goede afstemming vergt van alle bestekstukken bij een niet gefaseerde verbouwing, maar is dit ook niet bij een gefaseerde verbouwing het geval?
160	In hoeverre zijn onderzoeken die konden plaatsvinden terwijl het pand nog in gebruik is, nog niet gedaan? De onderzoeken die nog niet plaats hebben kunnen vinden, vragen die juist niet om een ongebruikt gebouw, zodat er bijvoorbeeld destructief onderzoek kan plaatsvinden? In hoeverre zal nog steeds na het leegkomen van gebouwen onderzoek moeten worden verricht?
161	Welke impact heeft het gefaseerd renoveren op de stikstofuitstoot van het project? Hoe is daar in de BBC planning rekening mee gehouden?
162	Kan bij een niet-gefaseerde renovatie ook een vergunning in delen worden aangevraagd?
163	Als risico voor gefaseerd verbouwen wordt vermeld dat de eisen in de tijd en de wensen van de Tweede Kamer kunnen wijzigen. Dit zou dan deels kunnen worden opgevangen door elk gebouw apart aan te besteden. De huidige aanbesteding is al van start en al gegund. Welke kosten zijn meegenomen voor het ongedaan maken van de huidige aanbesteding en het opnieuw aanbesteden van het project?
164	Wat is de impact op de veiligheid van onderliggende, in gebruik zijnde gebouwen bij het plaatsen van grote bouwkransen en het vervoer van materialen of materieel met deze bouwkransen?
165	In hoeverre moet bij het gebruik van de onderliggende gebouwen rekening worden gehouden met de daarboven in gebruik zijde bouwkraan door bijvoorbeeld vrijhouden van gebouwdelen of bepaalde looproutes?
166	In hoeverre kan met brandschotten worden voorkomen dat een (grote) brand zich van een gebouwdeel in renovatie naar de rest van het complex verspreid?
167	Hier wordt aangegeven dat als de Tweede Kamer zou besluiten tot fasering van de verbouwing bij geheel uithuizen, dat de Tweede Kamer verantwoordelijk is voor elke gebouw dat is opgeleverd. De verbouwing gebeurt onder regie van het Rijksvastgoedbedrijf en het Binnenhof is geen eigendom van de Tweede Kamer. Kan worden toegelicht waarom de Tweede Kamer dan toch verantwoordelijk zou zijn? Wat houdt die verantwoordelijkheid dan precies in?

- Nr**   **Vraag**
- 168 Hier wordt aangegeven dat bij fasering bij gehele uithuizing, als Kamerleden en Kamerbewoners terugkeren naar hun gebouw daar een aantal nadelen aan zitten, zoals zaken die nog niet geheel functioneren, personeel dat op andere locatie actief is. Is dit ook niet het geval wanneer wordt gekozen voor gefaseerde verbouwing zoals voorgesteld in dit rapport, waarbij ook per bouwdeel zal worden opgeleverd en ook personeel deels nog op de externe locatie aan het werk zal zijn?
- 169 Hoe waarschijnlijk is het dat bij een complete uithuizing alle gebouwen precies op hetzelfde moment opgeleverd zullen worden, mede gezien de eerdere stelling uit het rapport dat ook hier sprake zou zijn van fasering, en waarom is dit problematisch?
- 170 In hoeverre is rekening gehouden met de beveiliging van de tijdelijke wissellocatie bij de inschatting dat de beveiligingskosten van een gefaseerde verbouwing lager zullen uitvallen? En in hoeverre is er rekening gebouwen met het bijzondere karakter van de Tweede Kamer, in het bijzonder de beveiliging van personen?
- 171 Zijn de opstellers van het rapport zich ervan bewust dat de verbouwing van B67 haar einde nadert en het benoemde feit dat bij complete uithuizing de nieuwe locatie geheel geoutilleerd zou moeten worden voor de Tweede Kamer, dus reeds het geval is?
- 172 Hoe worden functies die geen standaard kantoorfunctie hebben, zoals commissiezalen en de plenaire zaal gehuisvest in het wisselgebouw als deze gebouwdelen worden verbouwd?
- 173 Waar is de aanname op gebaseerd dat een huuropbrengst zal genereren als het niet in gebruik wordt genomen door de Tweede Kamer? En hoe is de hoogte van deze huuropbrengst berekend en meegenomen in de totaalberekeningen?
- 174 Wat zijn de drie grootste drijvers die er toe leiden dat er zo'n groot financieel verschil is tussen van het in 2015/2016 door de Kamer geaccordeerde renovatieplan en de BBC review gefaseerd renoveren?
- 175 Wat zijn de financiële risico's van een gefaseerde renovatie?
- 176 Hoe verhouden zich deze faseringen tot de 12 faseringen die eerder zijn onderzocht in 2015? Hoeveel tijd zou dit onderzoek moeten vergen?
- 177 Is in de kostenvergelijking de vertraging die het onderzoeken, het maken van nieuwe plannen, een nieuwe aanbesteding meegenomen? Hoe hoog zullen die kosten zijn? Komt dit in de orde van grootte van de 30 à 40 miljoen die er eerder is geschat voor een vertraging van een jaar?
- 178 Is bij de doorlooptijd van de gefaseerde renovatie rekening gehouden met de beperkte verhuismomenten die er in een parlementair jaar zijn?
- 179 Kan een tijdlijn worden gegeven van de gefaseerde renovatie inclusief de planning wanneer welke fase in verbouwing gaat en welke verhuismomenten er zijn? Hoe verschillen die van de in 2015/2016 afgevalen scenario's voor gefaseerd verbouwen?
- 180 In hoeverre heeft een tegenvaller (bijvoorbeeld asbest) impact op de doorlooptijd van de renovatie? Wat is de impact als gevolg van dit soort tegenvallers als een verhuisdatum niet gehaald kan worden? Welke financiële consequenties heeft dit?
- 181 Is de plenaire zaal tijdens de hele gefaseerde renovatie ten alle tijden te gebruiken? Zo nee, welke alternatieve locatie wordt er voor deze zaal geregeld? Zo ja, wanneer wordt de plenaire zaal gerenoveerd en hoelang zal dit duren?

Nr	Vraag
182	Is rekening gehouden met onvoorziene ontwikkelingen waardoor een bepaald gebouwdeel later klaar is? Wat is de impact van zo'n situatie op tijdsduur en financiën? Kan de orde van grote aangegeven worden?
183	Hoeveel van de renovatieplannen die in het 2015/2016 door de Kamer zijn geaccordeerd zijn in de BBC review gefaseerd renoveren nog te gebruiken? Hoeveel van de reeds gemaakte kosten zouden niet nodig zijn geweest? Hoe zijn die kosten die tot nu toe gemaakt zijn geboekt in de BBC review gefaseerd renoveren?
184	Hoelang duurt het om de BBC review gefaseerd renoveren om te zetten in een concreet plan en hoeveel meerkosten zijn hiermee gemoeid?
185	Wordt bij niet-gefaseerde renovatie ook gebruik gemaakt van een «plug & play» principe? Zo nee, wat zijn de meerkosten om plug & play in de huidige plannen te incorporeren?
186	De geraamde kosten voor een brandwacht bij een niet-gefaseerde renovatie worden als besparing gerekend bij een gefaseerde renovatie (BBC review gefaseerd renoveren), hoe wordt de brandwacht georganiseerd in het laatst genoemde geval?
187	Zijn er aanvullende instandhoudingskosten voor gebouwdelen van het Binnenhofcomplex die door de gefaseerde renovatie nog enkele jaren in gebruik moeten blijven?